



EUROJÄRJESTELMÄ  
EUROSYSTEMET

# Markkinat toipuivat, toipuuko talous?

Tampereen kauppakamarin syyskokous

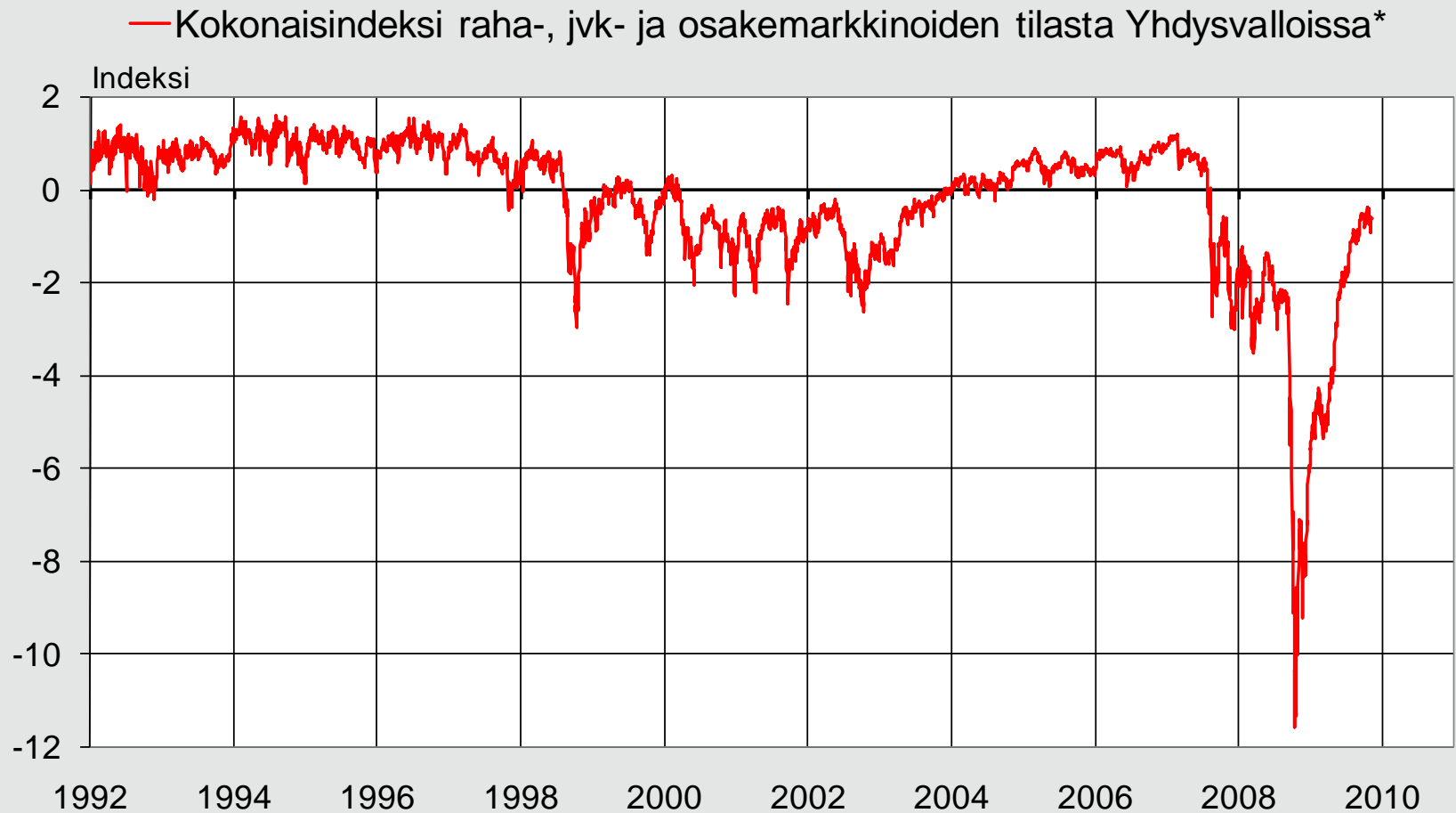
16.11.2009

Erkki Liikanen

Pääjohtaja

# Rahoitusmarkkinoista

# Rahoitusmarkkinoilla riskilisät ovat palautuneet vuoden takaisesta paniikista

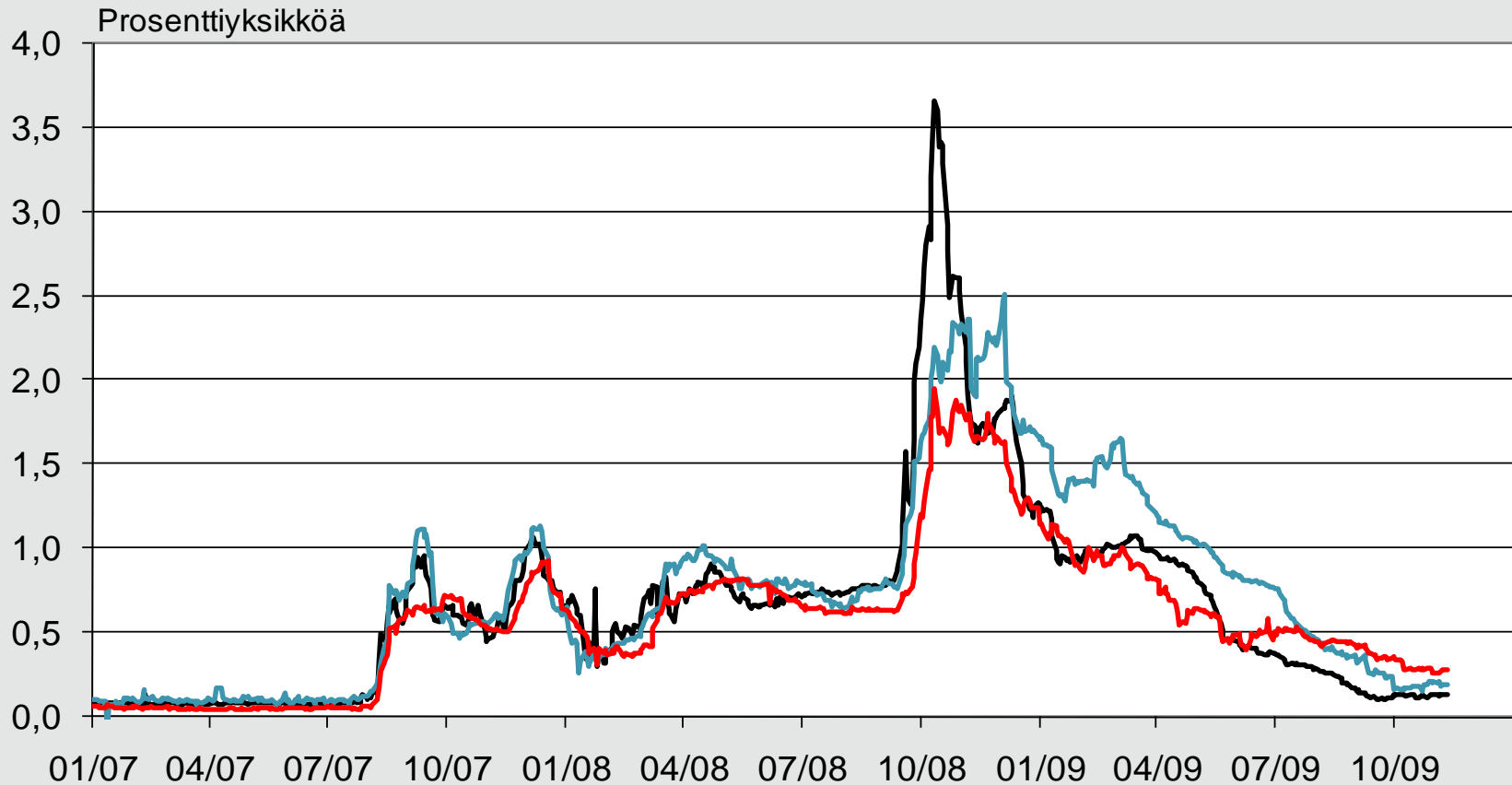


Lähde: Bloomberg.

\* Indeksi kuvaa kuinka monta keskihajontaa vallitseva markkinatilanne poikkeaa vuosien 1992-2009 keskiarvosta Yhdysvalloissa. JOVI/MP

# Pankkien välisillä markkinoilla luottamus on palannut ja raha pankkien välillä liikkuu jälleen

— Yhdysvallat, 3 kk — Iso-Britannia, 3 kk — Euroalue, 3 kk

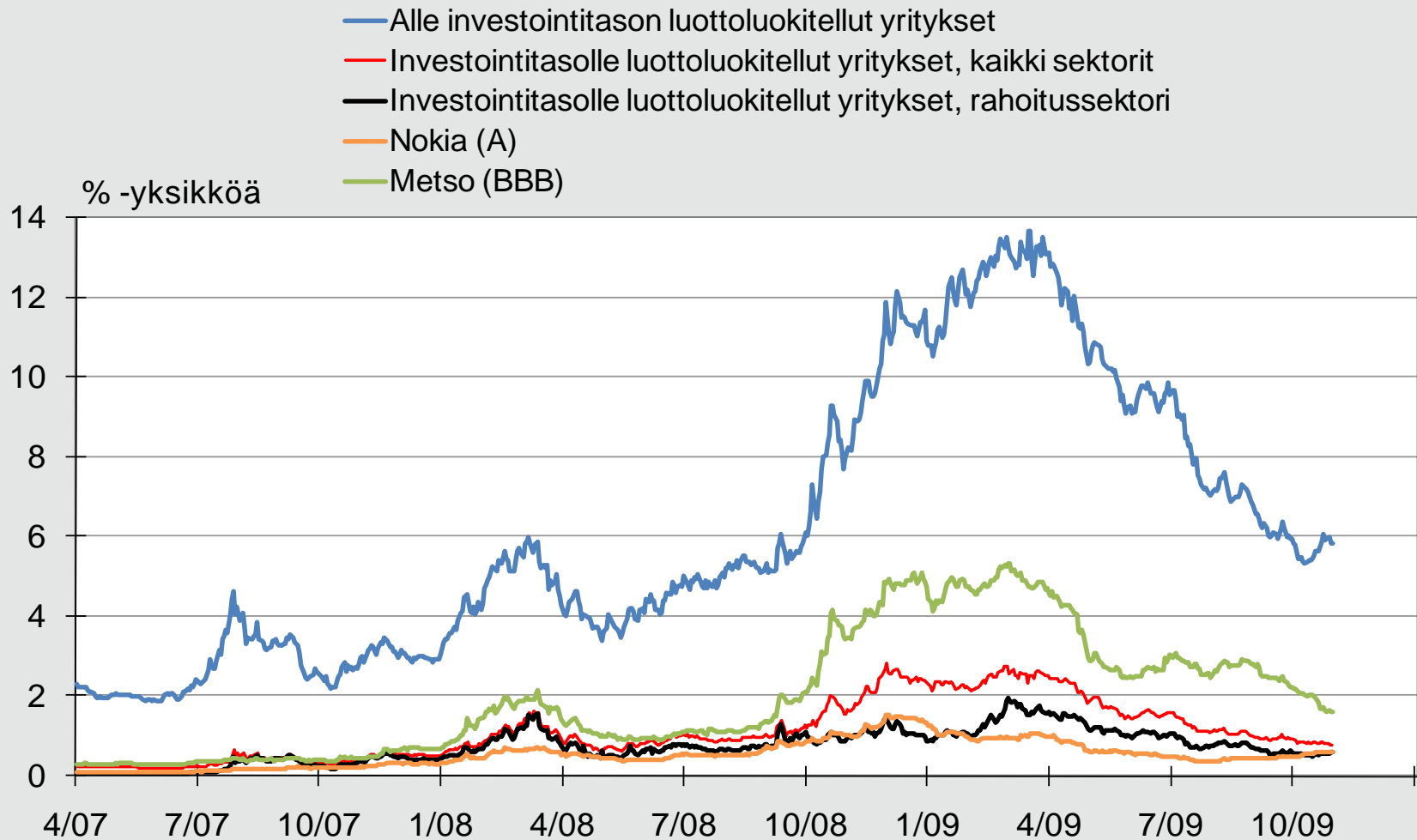


Lähteet: European Banking Federation, British Bankers Association, Bloomberg.

\* Libor/Euribor -korkojen ja OIS -korkojen erotuksia

JOVI/MP

# Heikoimmin luottoluokiteltujen yritysten riskilisät ovat kuitenkin yhä verrattain korkealla

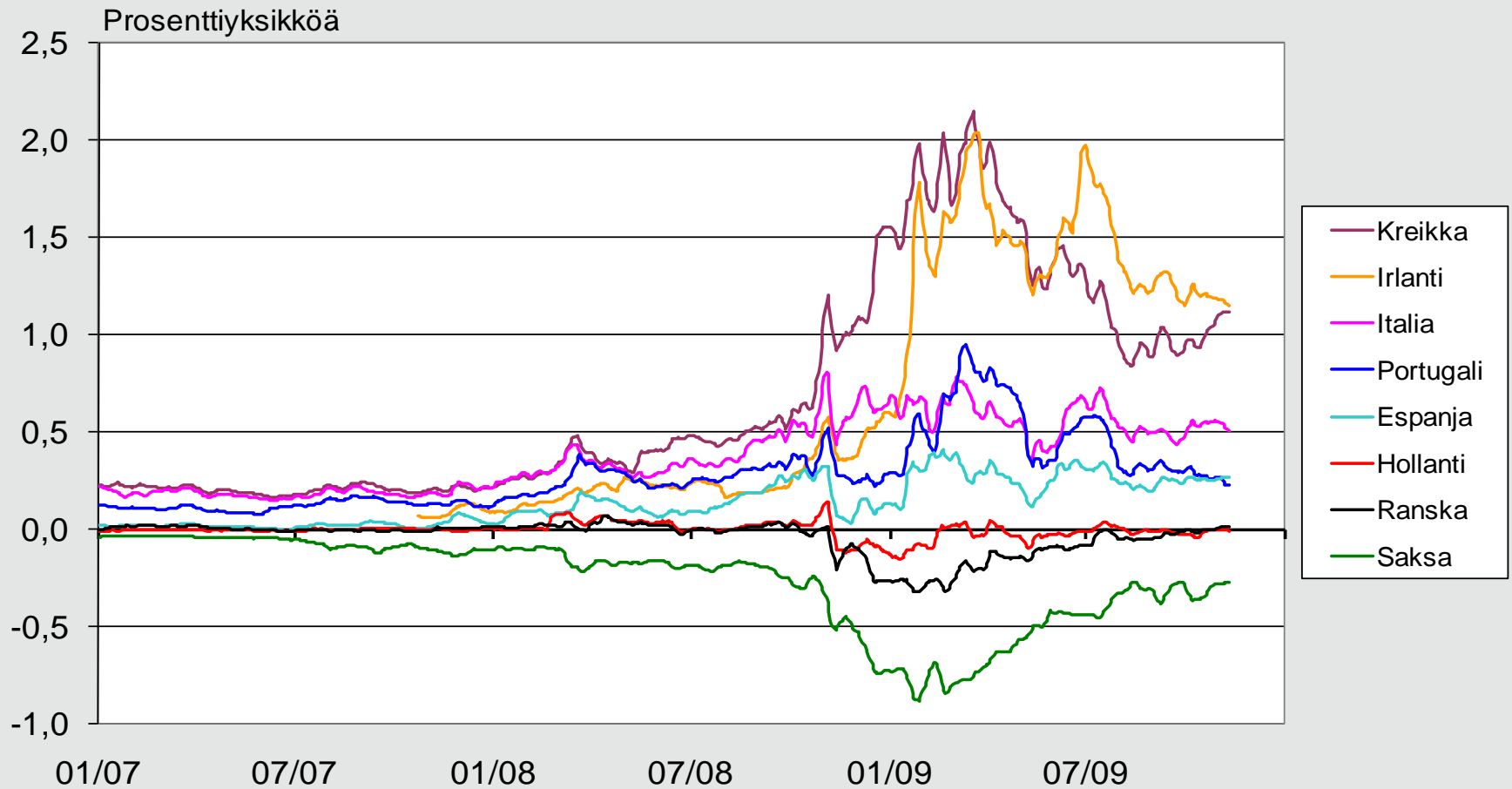


Lähde: Bloomberg, CDS preemioita.

PTMO/MP

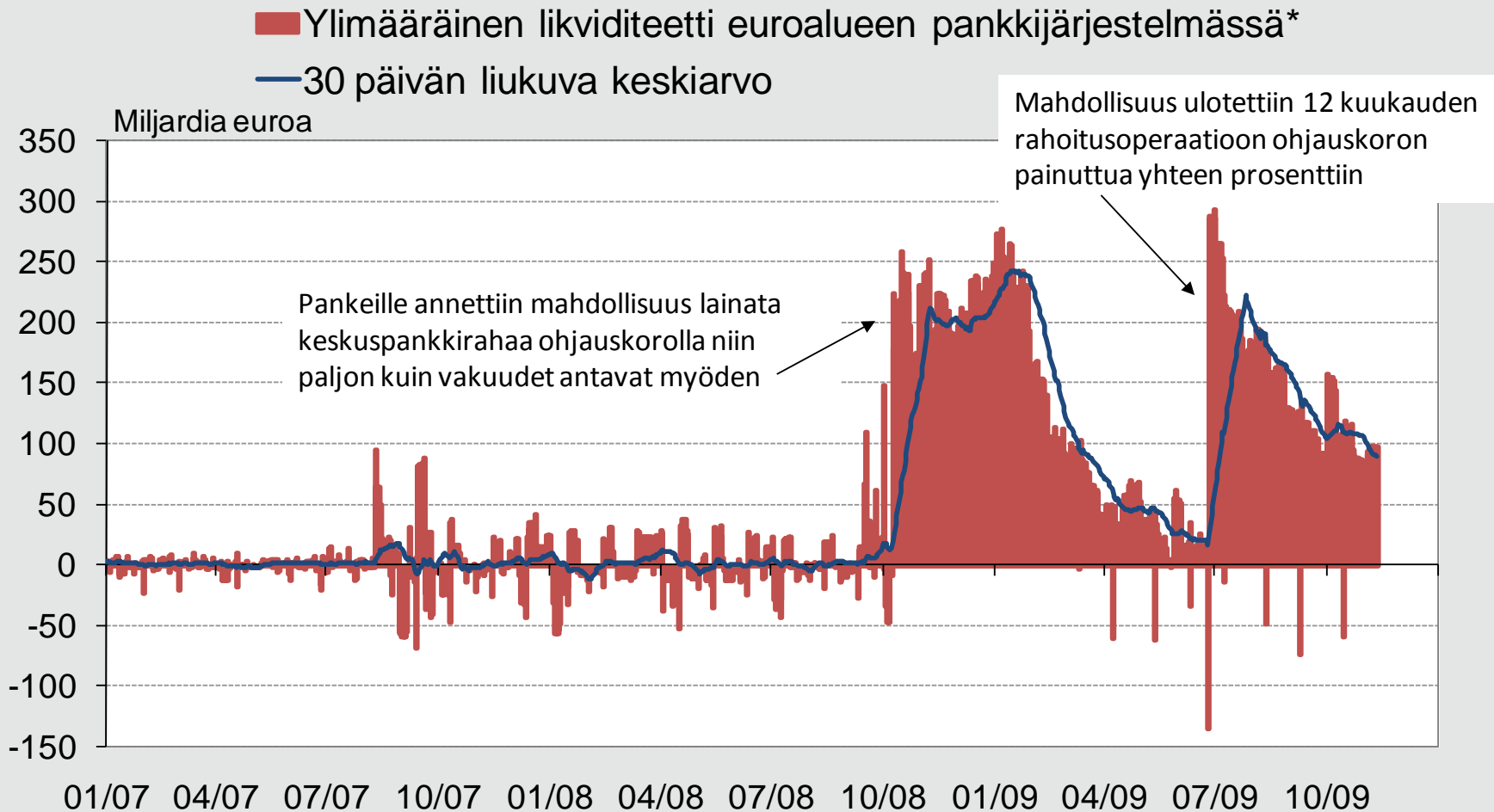
# Valtiontalouden tilanne vaikuttaa merkittävästi velanhoitokustannuksiin euroalueella

## 10 vuoden korkoerot Suomeen



Lähde: Bloomberg.

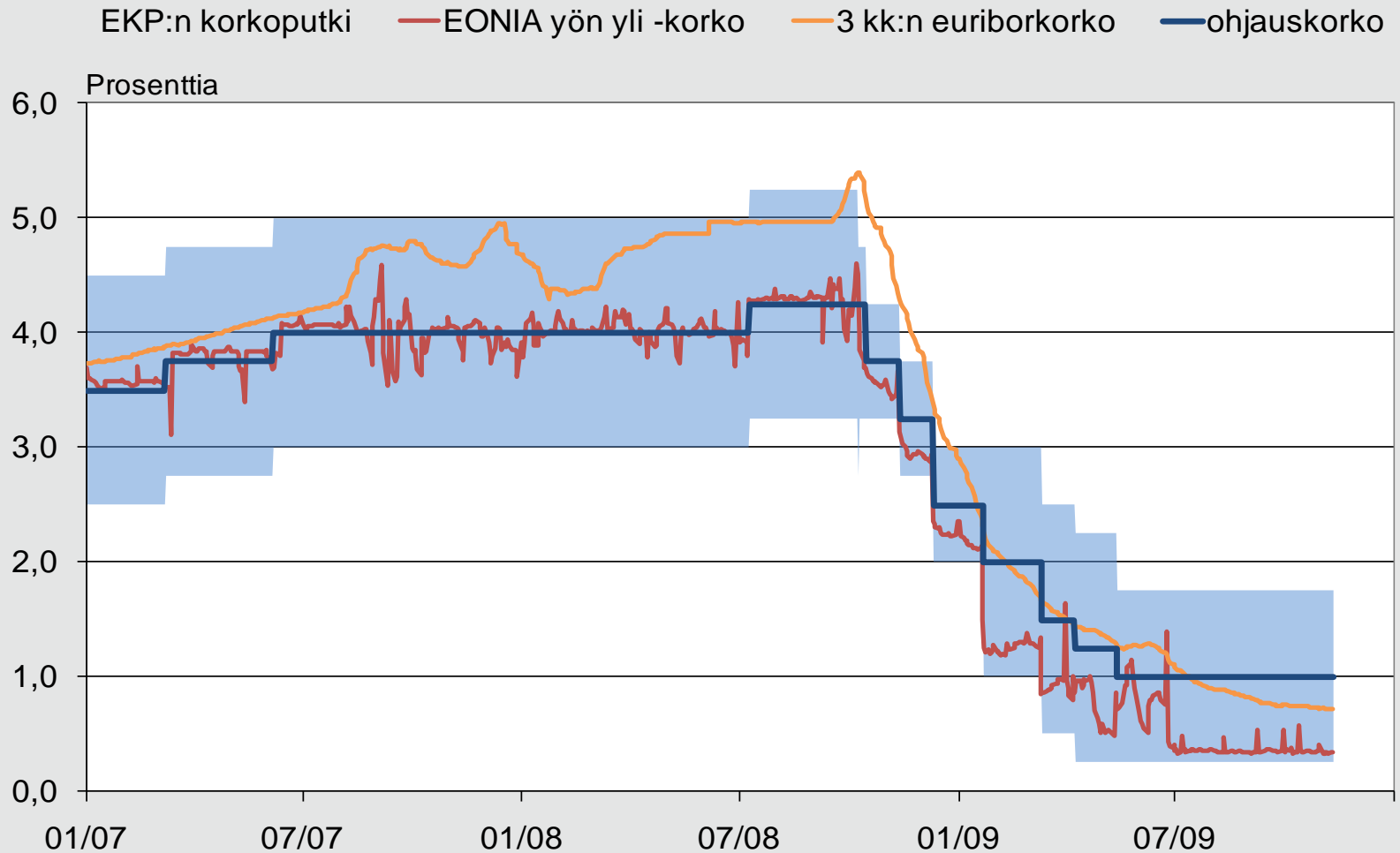
# EKP:n likviditeettipolitiikka on tukenut elvyttävää korkopolitiikkaa kahdella järeällä toimenpiteellä



Lähde: Suomen Pankki.

\* Keskuspankkitalletukset - vähimmäisvarantovaatimukset + yötalletukset - maksuvalmiusluotot

# Ylimääräinen likviditeetti on painanut pankkien väliset markkinakorot reilusti alle ohjauskoron

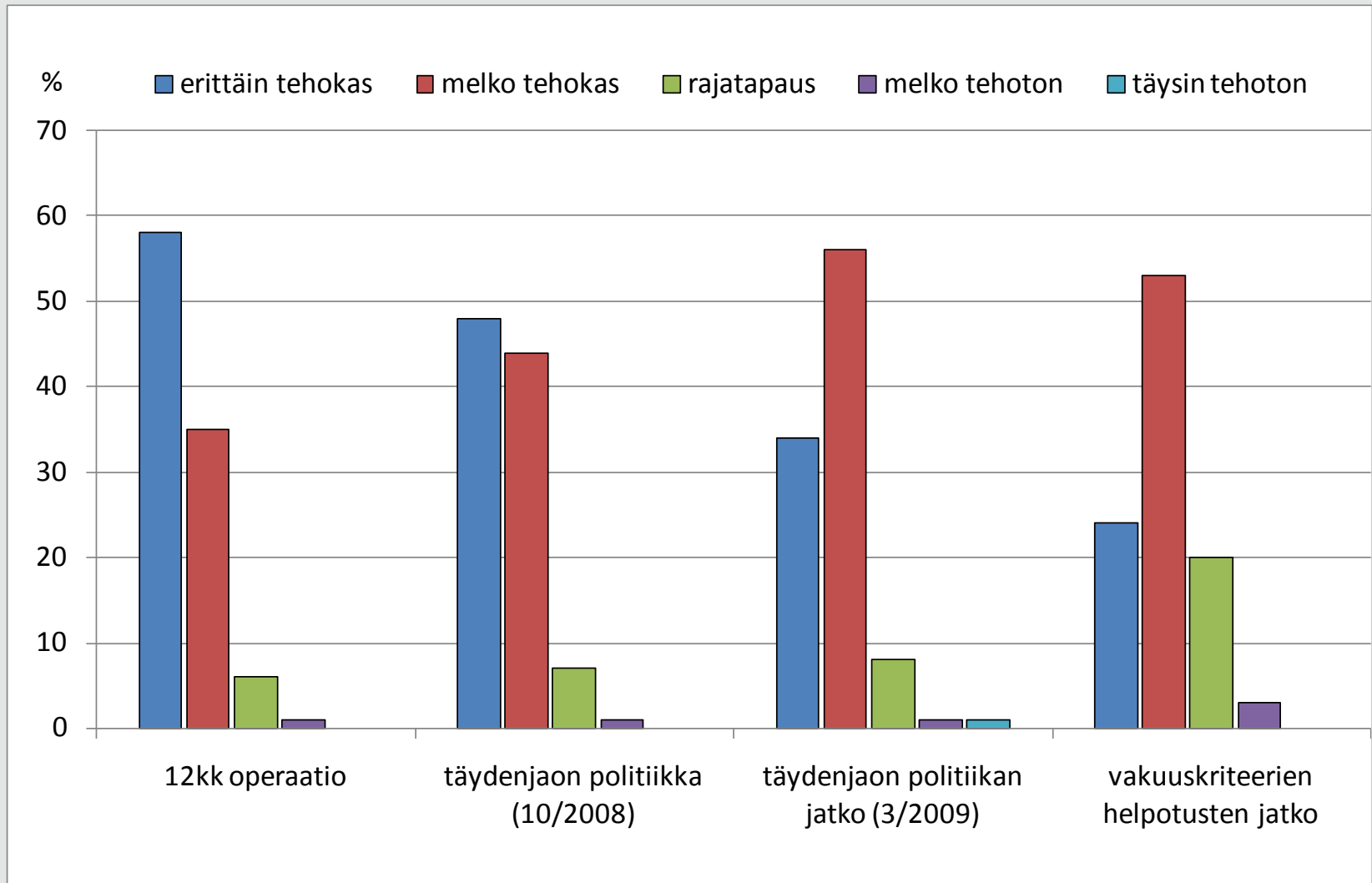


Lähde: Suomen Pankki.

JIVI/MP

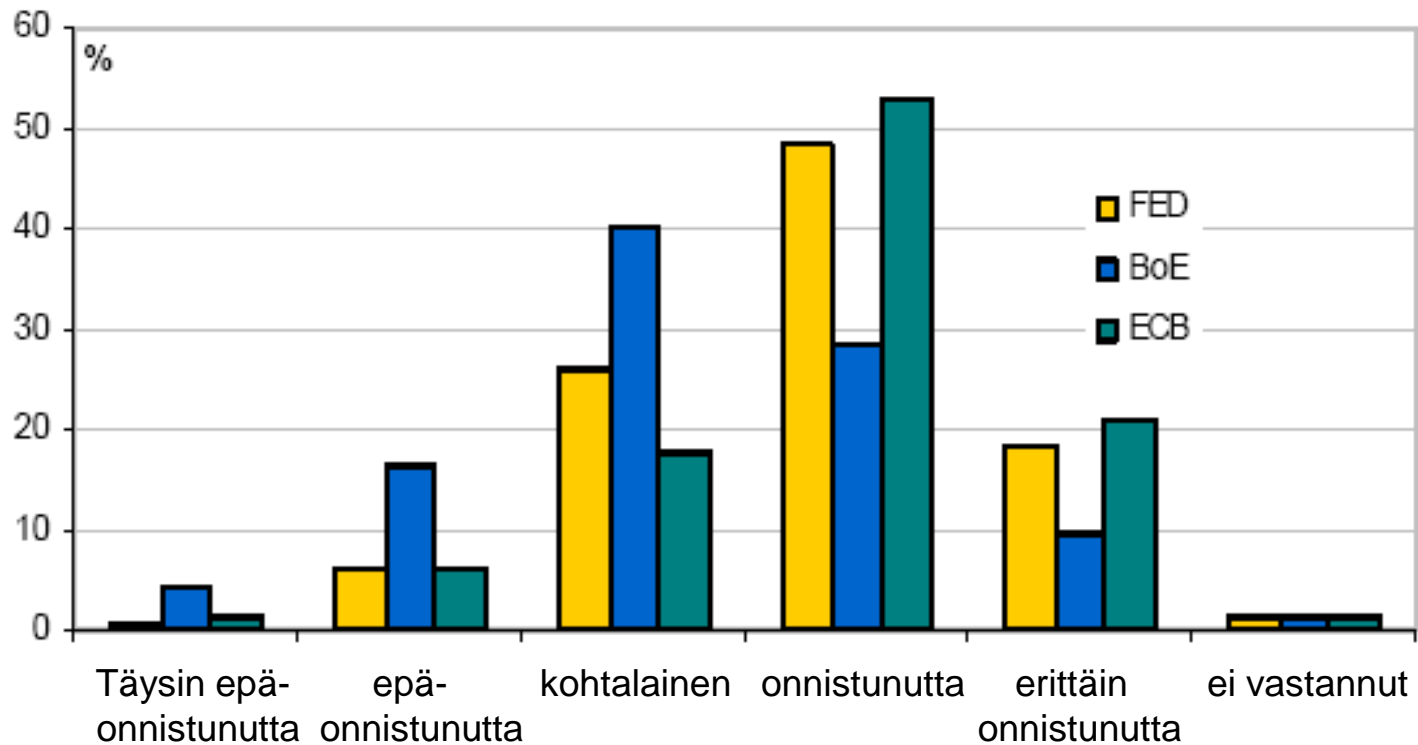


# Tehokkaimpia täydenjaon huutokaupat ja pitkät operaatiot (Goldman Sachs survey)



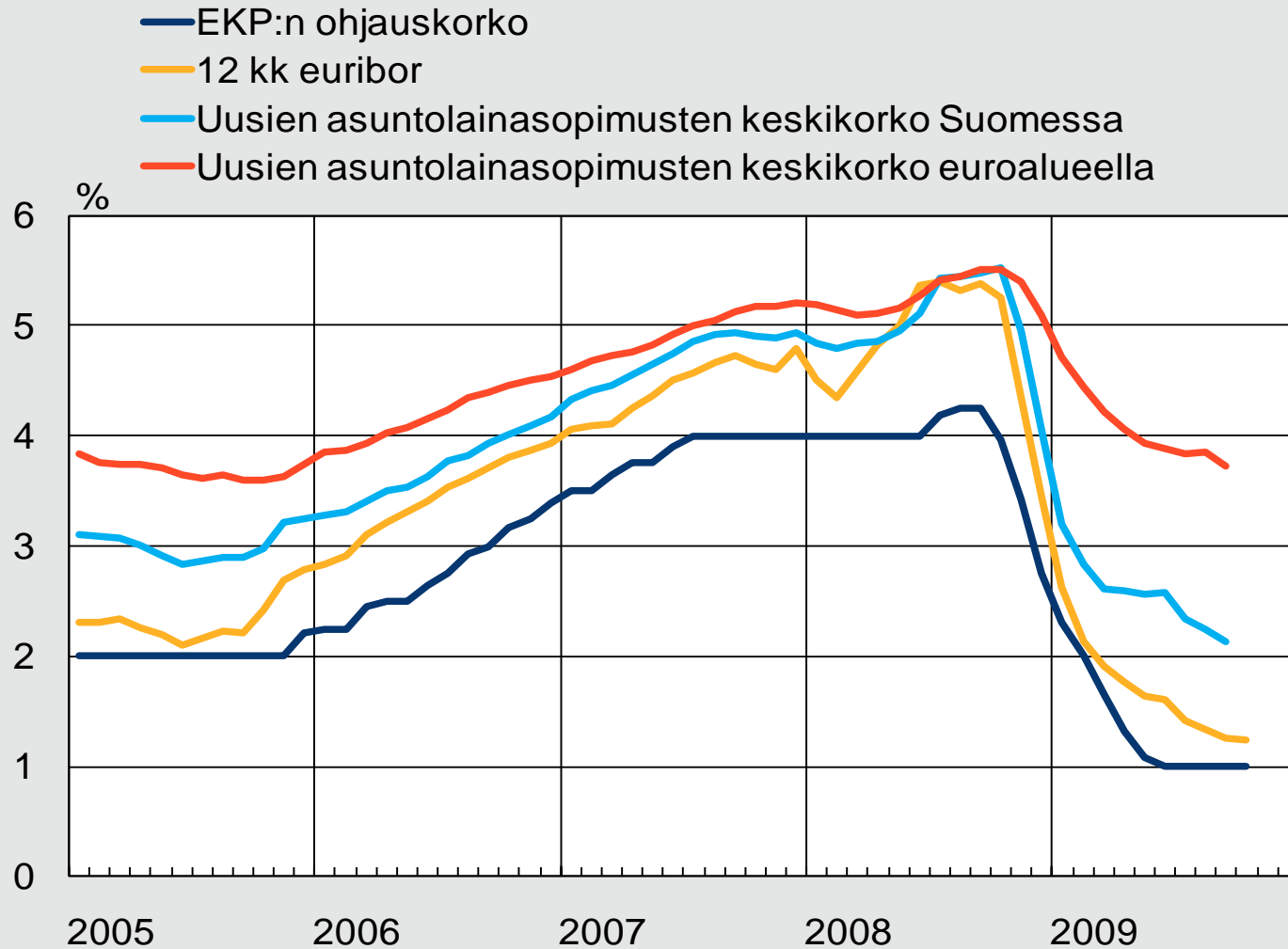
# Noin 150 rahoitusalan ammattilaisen arvio kolmen keskuspankin toimista kriisin aikana (Goldman Sachs)

- ◆ Kuinka arvioitte keskuspankkien menestystä kriisin hallinnassa?



Source: GS Global ECS Research

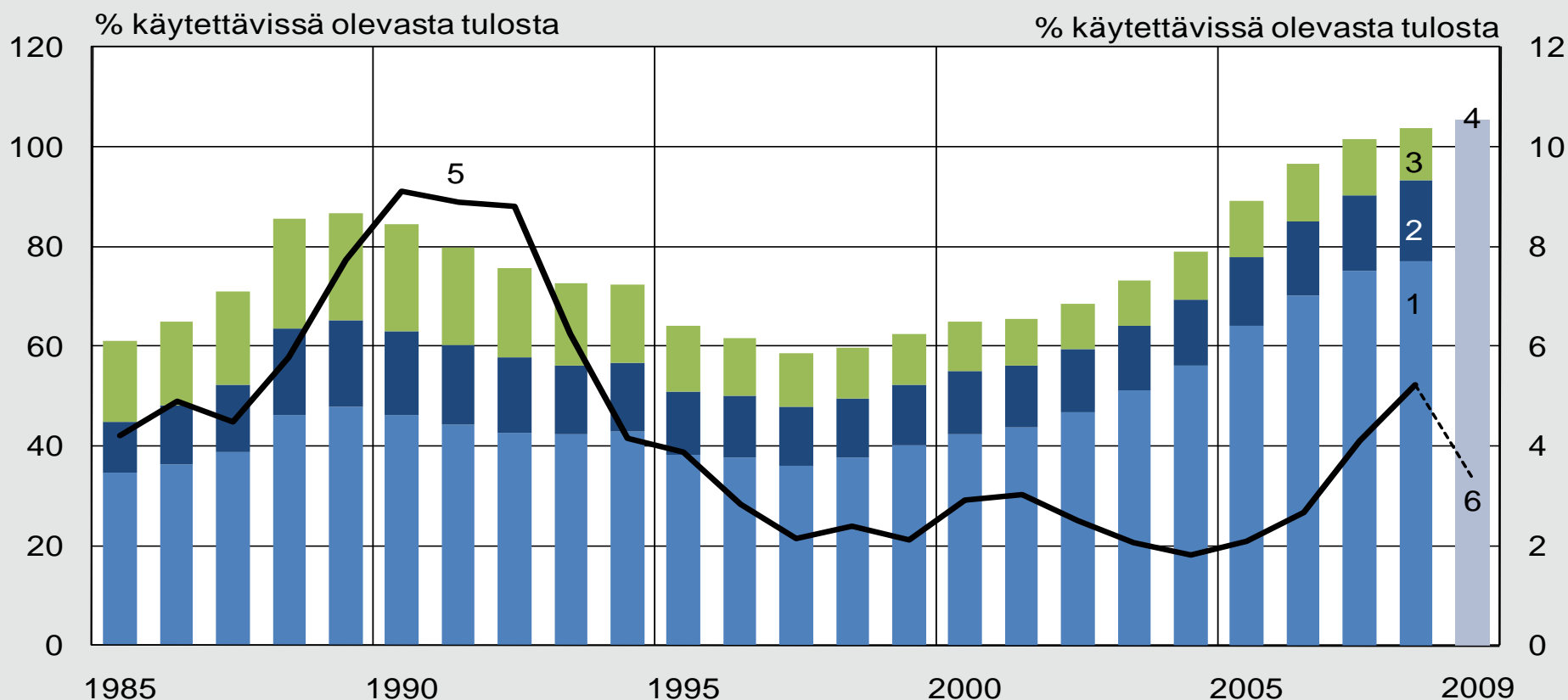
# Suomessa korkojen lasku on välittynyt asunto-velallisten korkoihin muuta euroaluetta nopeammin



Lähteet: EKP, Reuters ja Suomen Pankki.

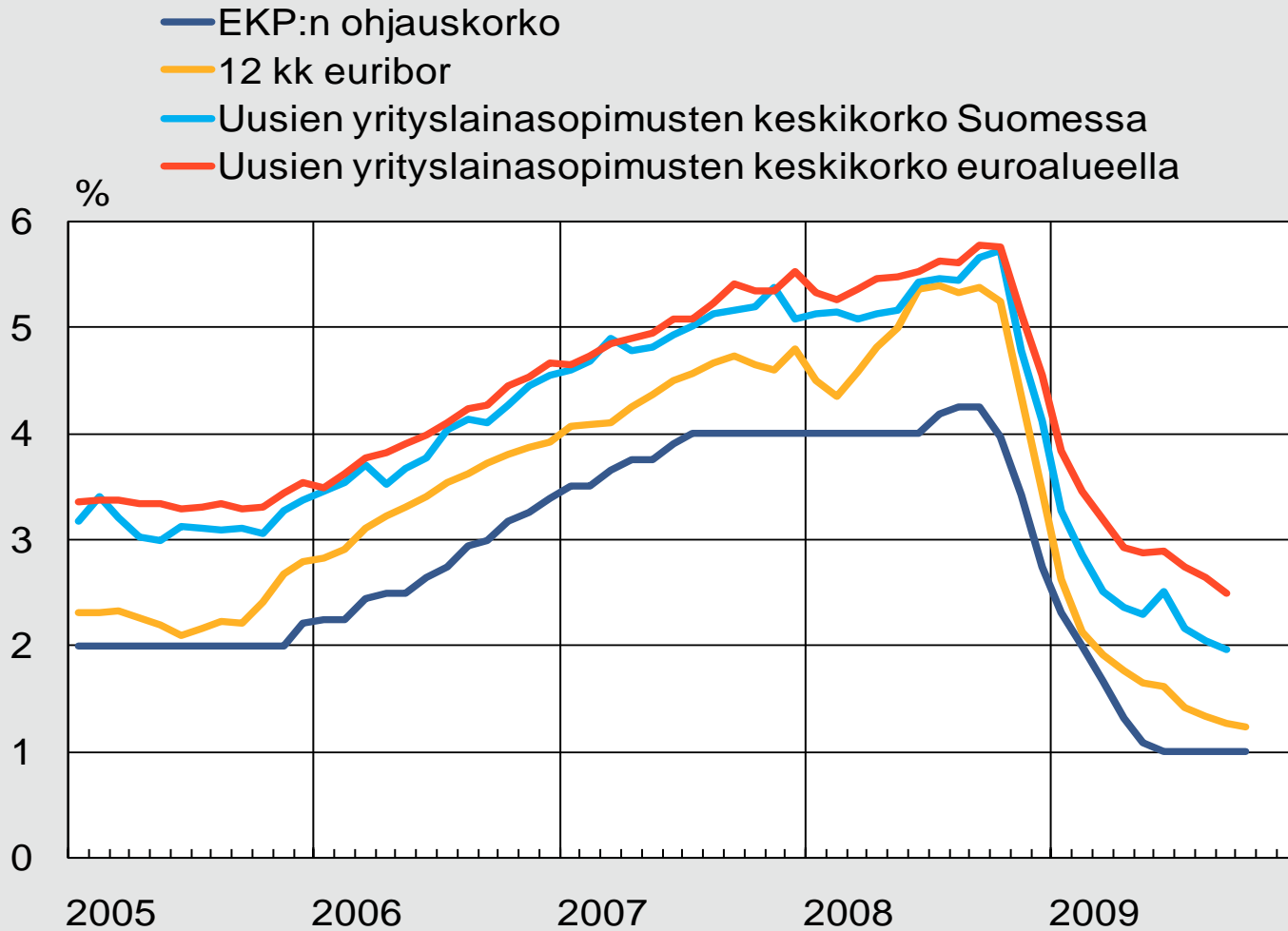
# Suomalaisten kotitalouksien korkomenot kolmanneksen 1990-luvun alkuun verrattuna

- 1 Asuntolainat
- 3 Muut lainat
- 5 Korkomenot (oikea asteikko)
- 2 Kulutus- ja opintoluotot
- 4 Lainat yhteensä, ennuste
- - - - 6 Korkomenot, ennuste (oikea asteikko)



Lähteet: Tilastokeskus ja Suomen Pankki.

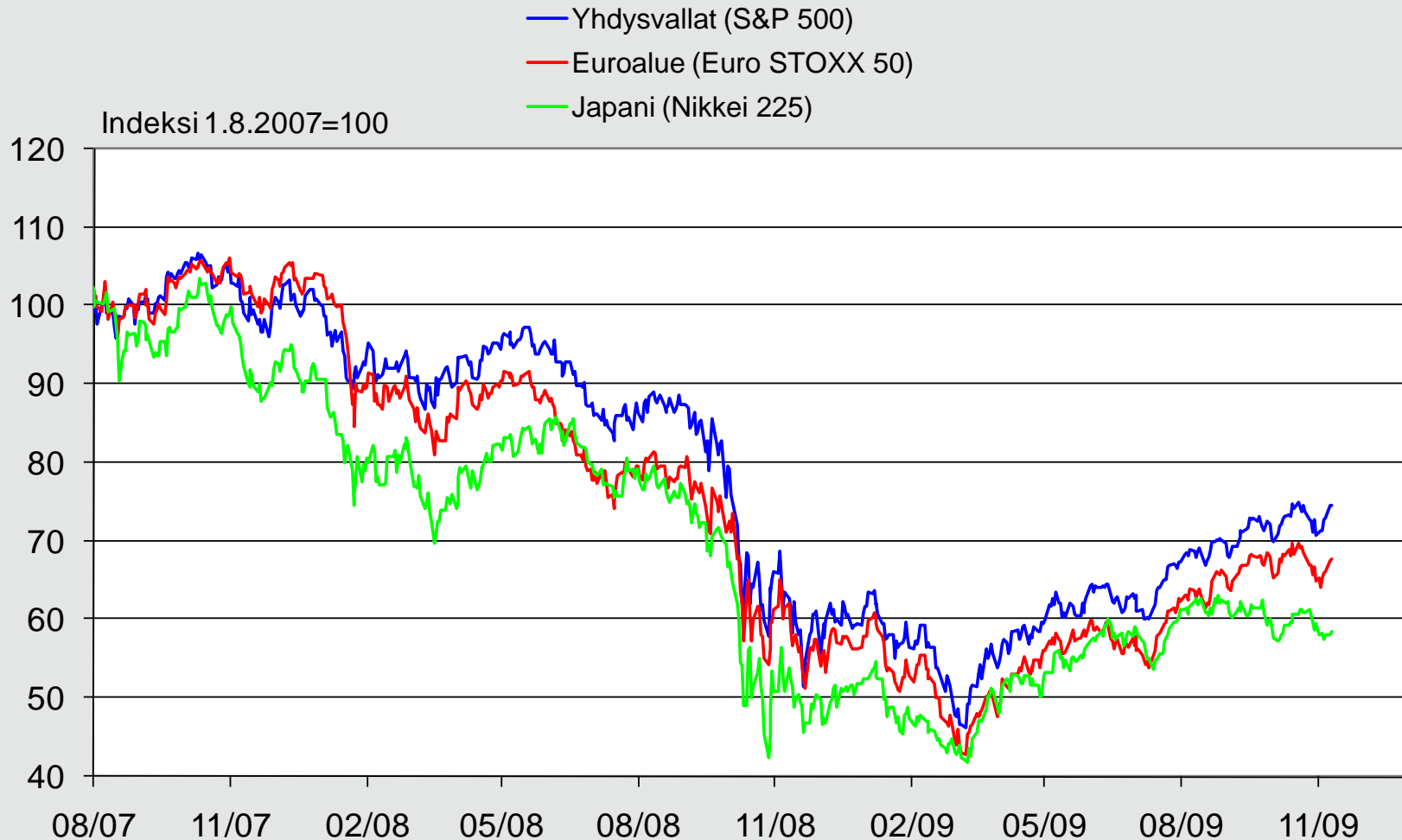
# Yrityslainakorotkin laskeneet Suomessa muuta euroaluetta enemmän



Lähteet. EKP, Reuters ja Suomen Pankki

# Maailman ja euroalueen reaalityaloudesta

# Yritysten kulujen leikkaus on tuonut tulosityllätyksiä ja positiivista virettä osakemarkkinoille

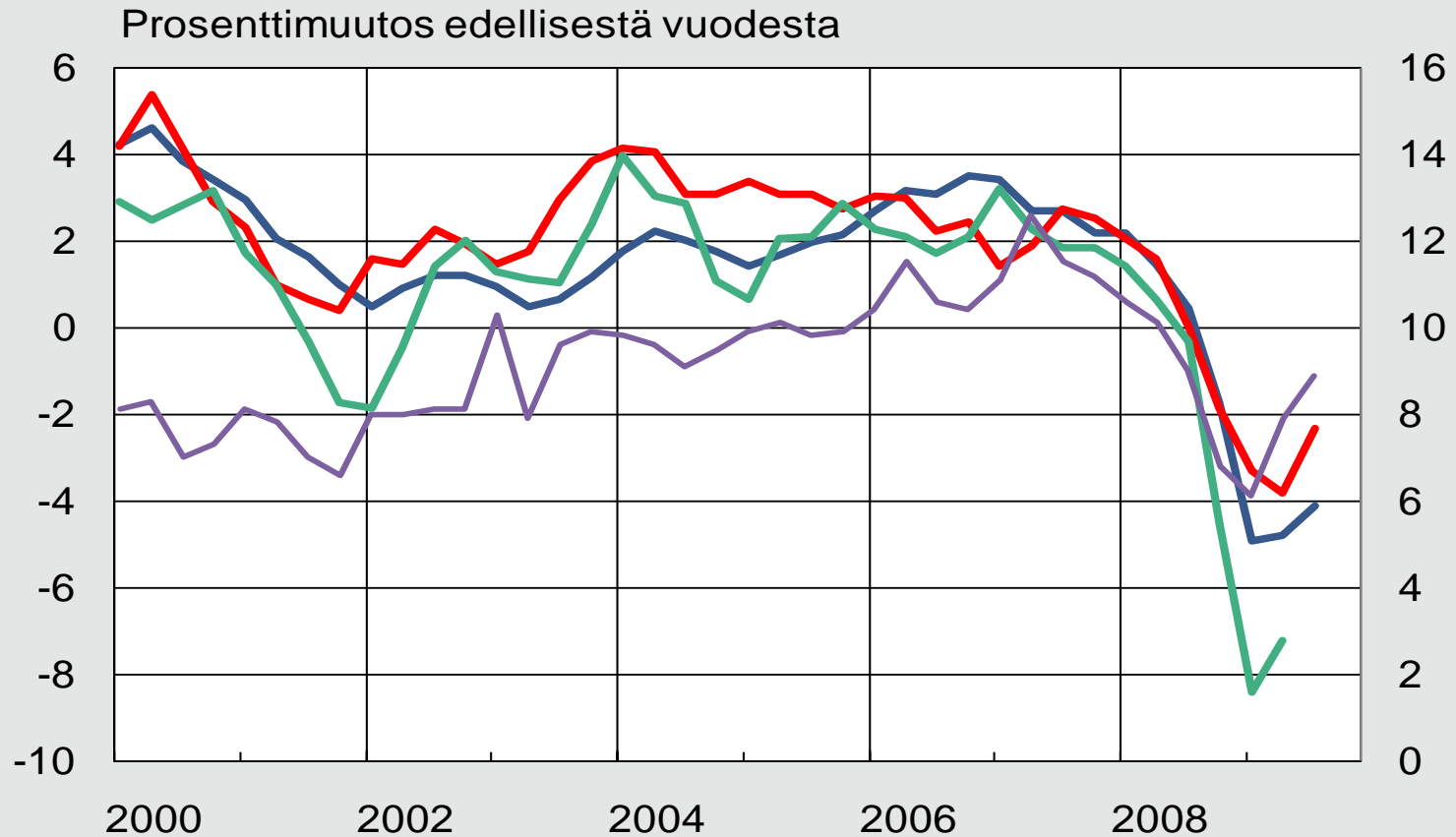


Lähde: Bloomberg.

JIVI/MP

# Keskeisillä talousalueilla kokonaistuotannon pahin syöksy on ohitse

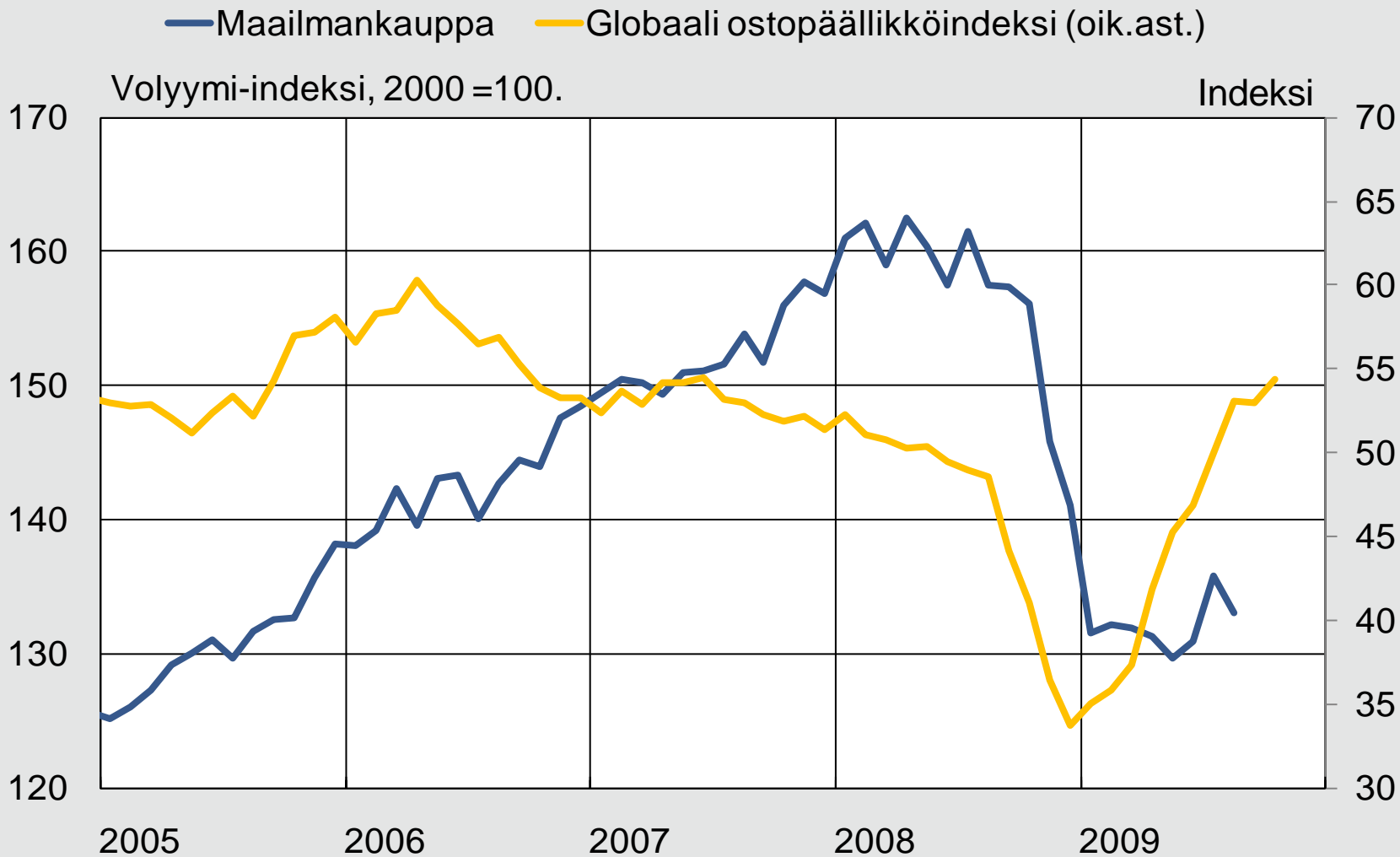
— Euroalue      — Yhdysvallat      — Japani      — Kiina (oikea asteikko)



Lähteet: Eurostat, Bureau of Economic Analysis ja Economic and Social Research Institute.

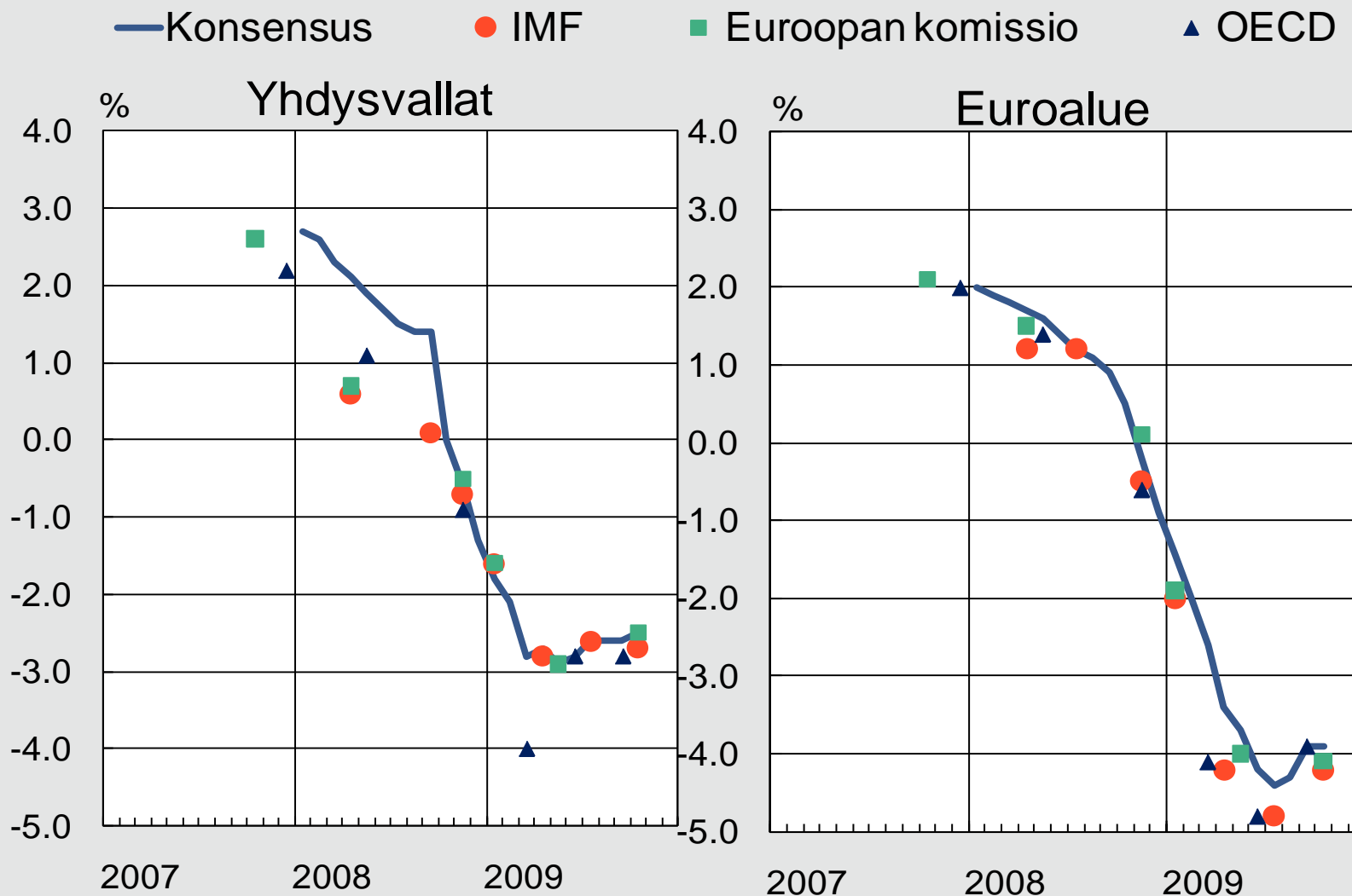


# Maailmankauppa ja teollisuuden suhdanteet ovat elpymässä, mutta hitaasti



Lähteet: JP Morgan, CPB Netherlands, Bloomberg ja Suomen Pankki.

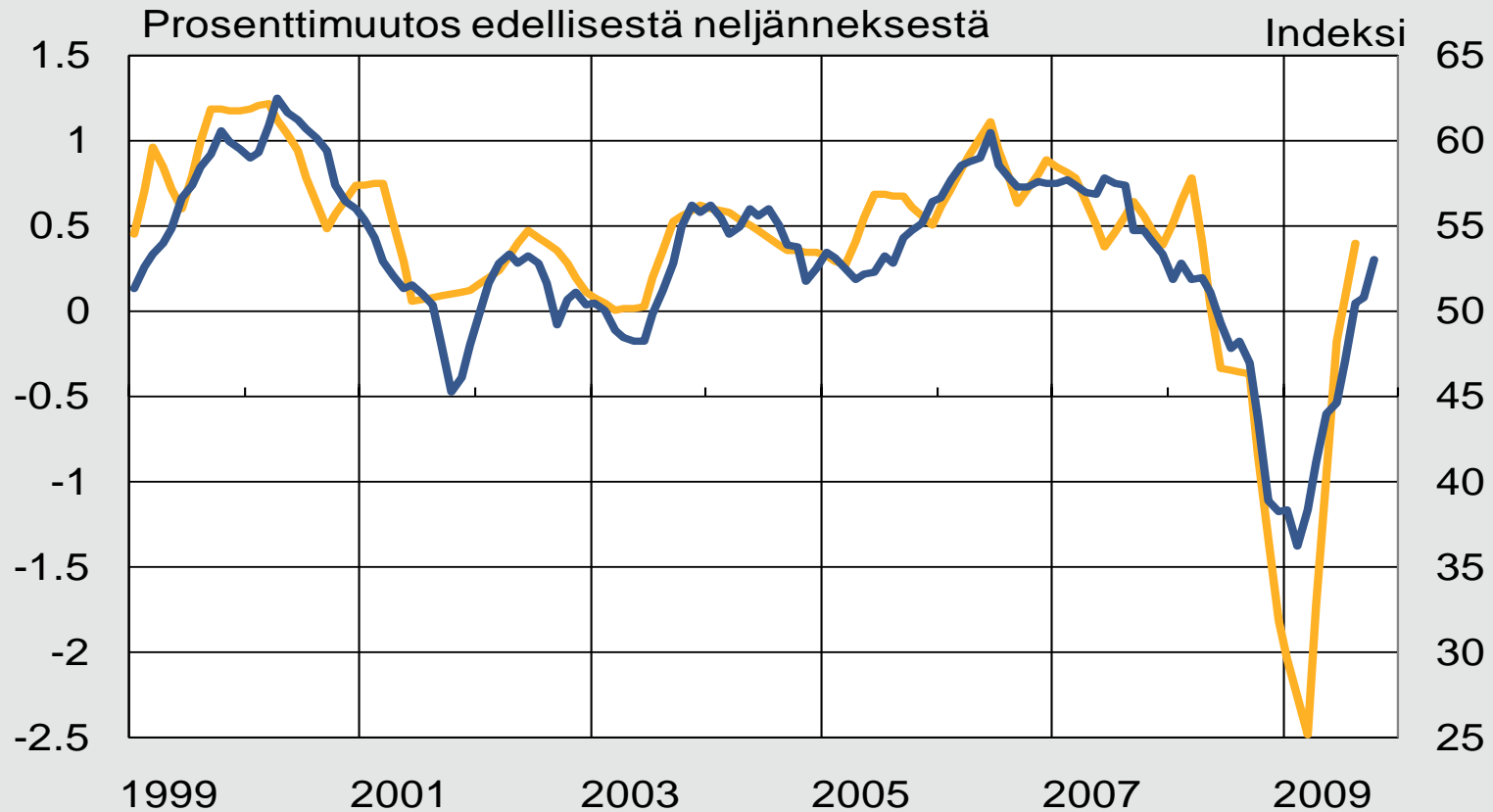
# Vuoden 2009 kasvuennusteita korjattu ylöspäin



Lähteet: Consensus Economics, IMF, OECD ja Euroopan komissio.

# Euroalueella elpymisen merkkejä

— BKT (vasen ast.) — Ostopäälliköiden indeksi, teollisuus ja palvelut (oikea ast.)

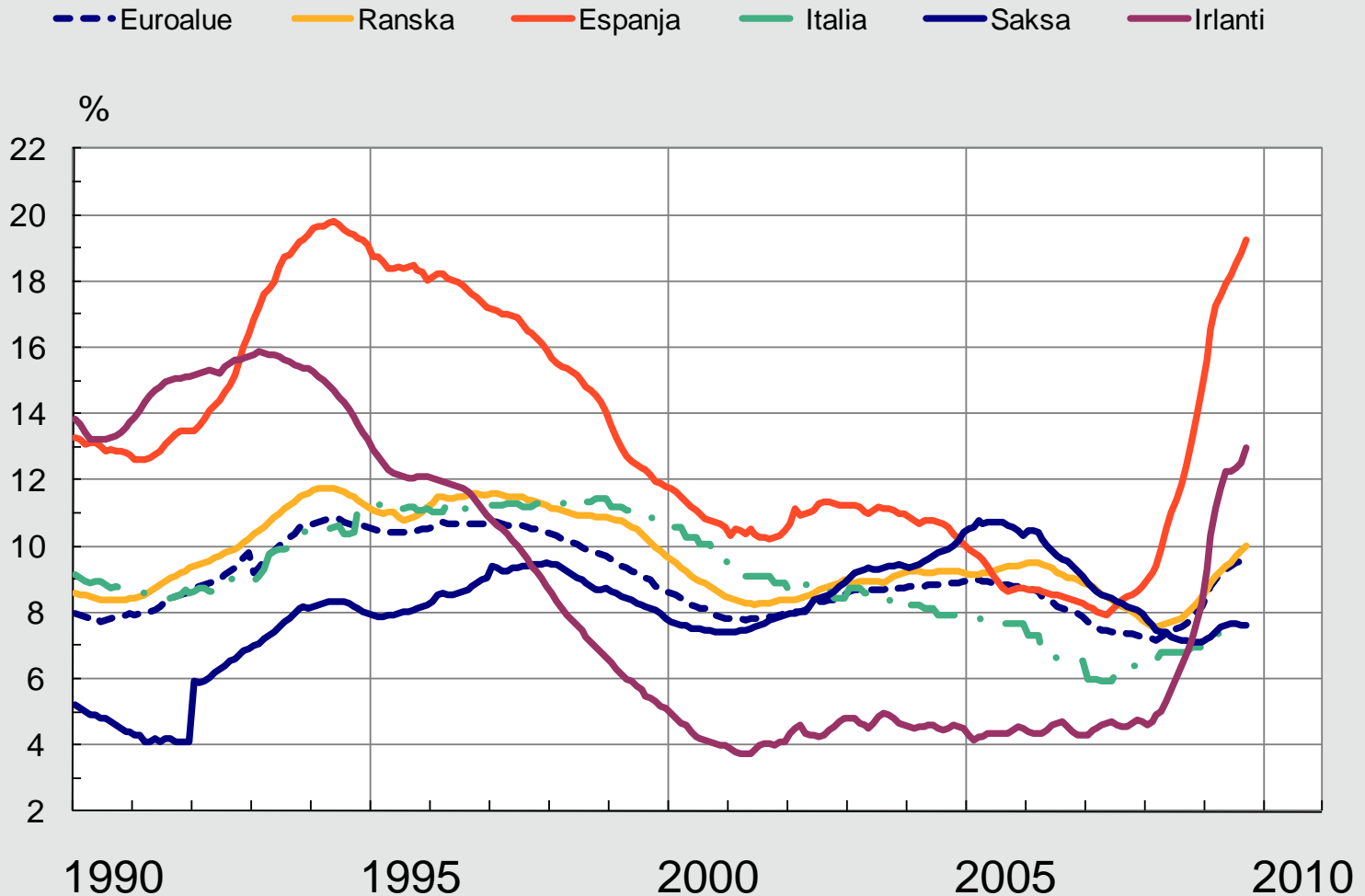


Lähteet: Eurostat ja Bloomberg

# Miksi elpyminen on hidasta?

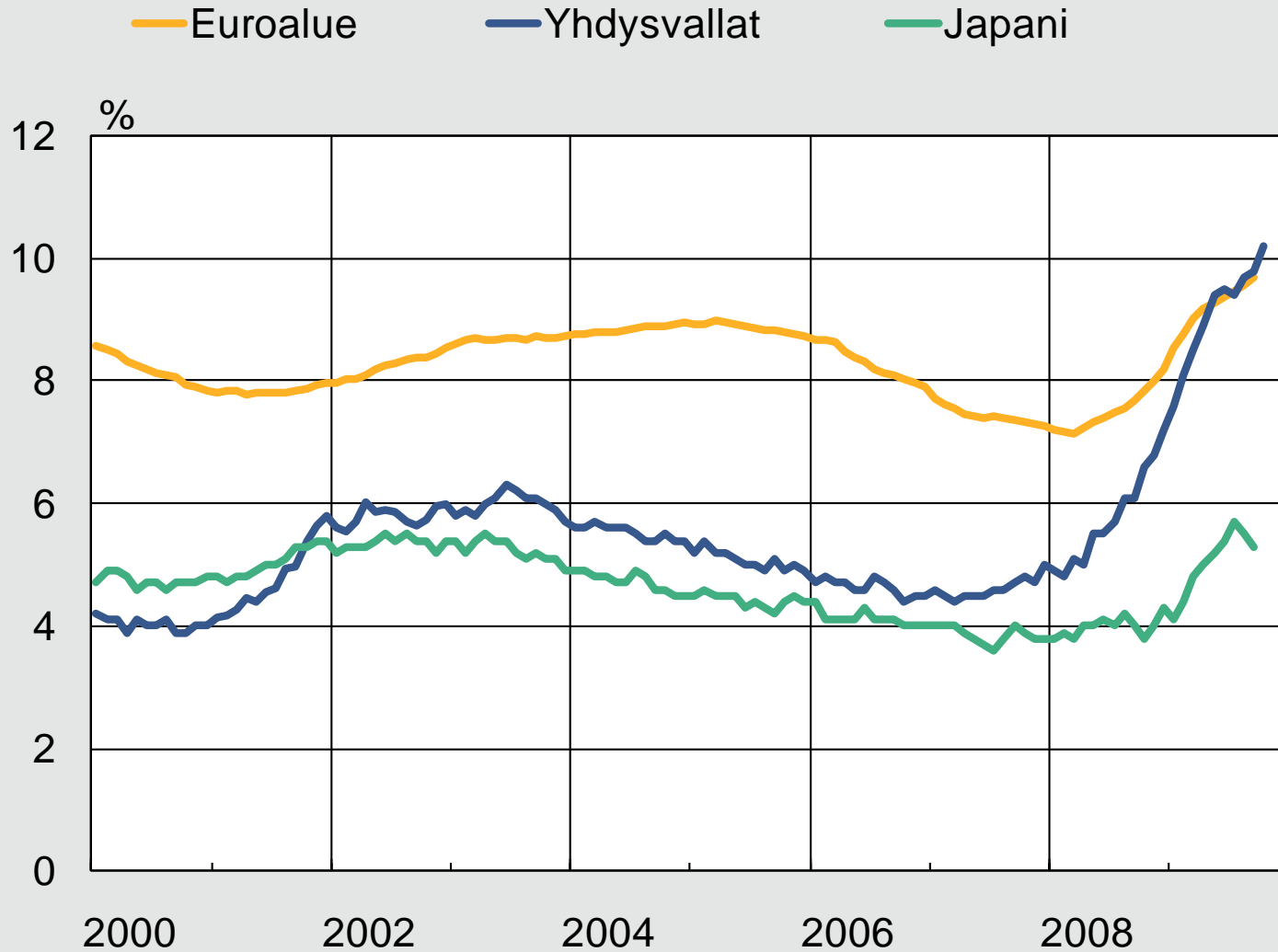
- ◆ Kokemus osoittaa, että pankki- ja rahoituskriiseistä toipuminen vie aikaa
  - Ylivelkaantumisen purkaminen on pitkäaikainen prosessi
  - Rahoitusjärjestelmän toimintakyvyn palauttaminen vie aikaa
- ◆ Kriisin aikana talouden tuotantopotentiaali on pienentynyt
  - Investoinnit ovat supistuneet, pääomakanta vanhenee
  - Osa työvoimasta voi syrjäytyä työmarkkinoilta, rakenteellinen työttömyys lisääntyy
- ◆ Julkisen talouden tasapainottaminen vie voimavaroja
  - Menoja joudutaan supistamaan ja/ tai veroja nostamaan

# Työmarkkinoilla tilanne jatkuu kuitenkin heikkona



Lähde: Eurostat.

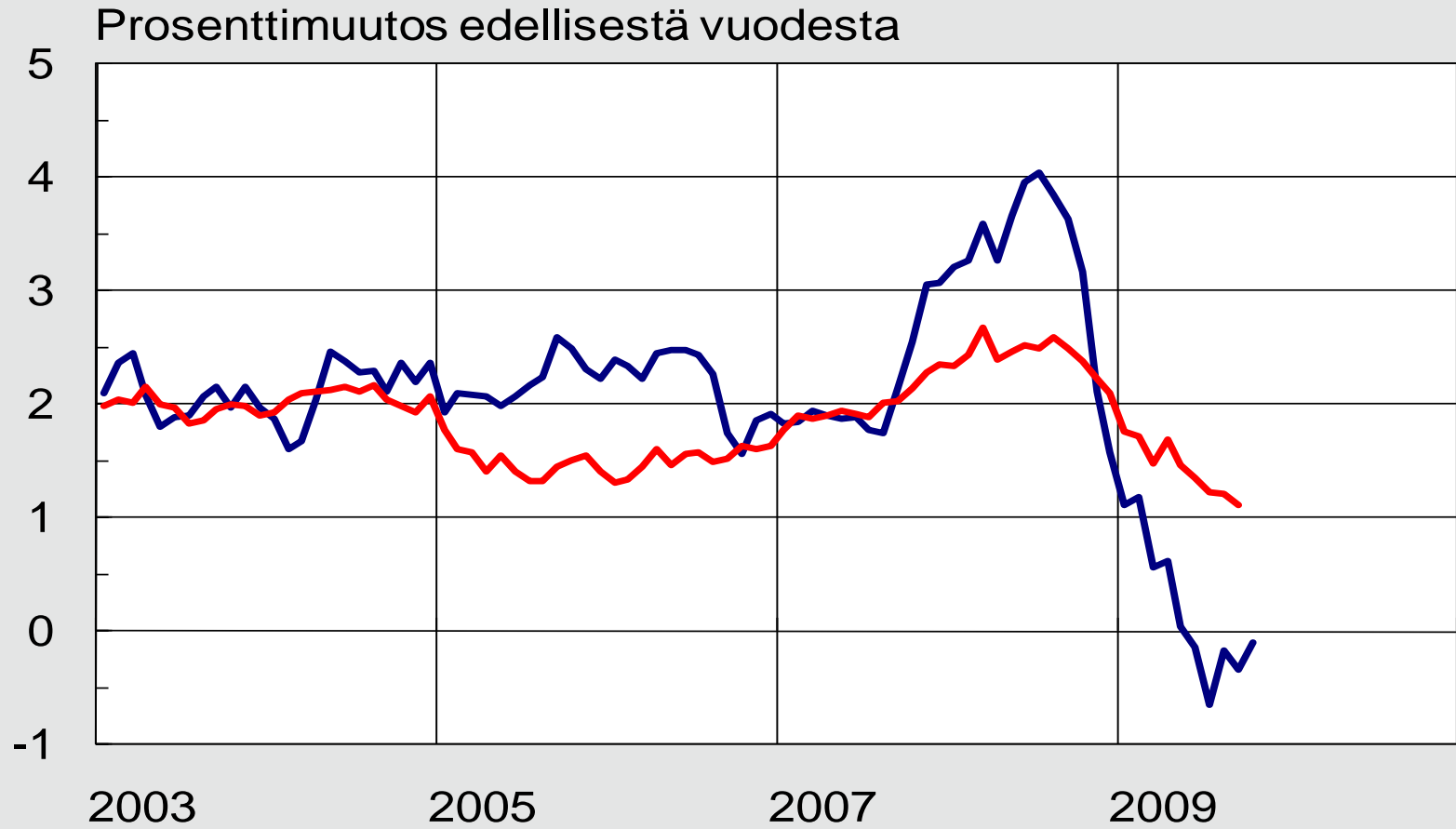
# Työttömyysasteita



Lähteet: BLS, Eurostat, Bloomberg.

# Euroalueen inflaatio painunut väliaikaisesti nollan tuntumaan

— YKHI      — YKHI pl. energia ja jalostamattomat elintarvikkeet

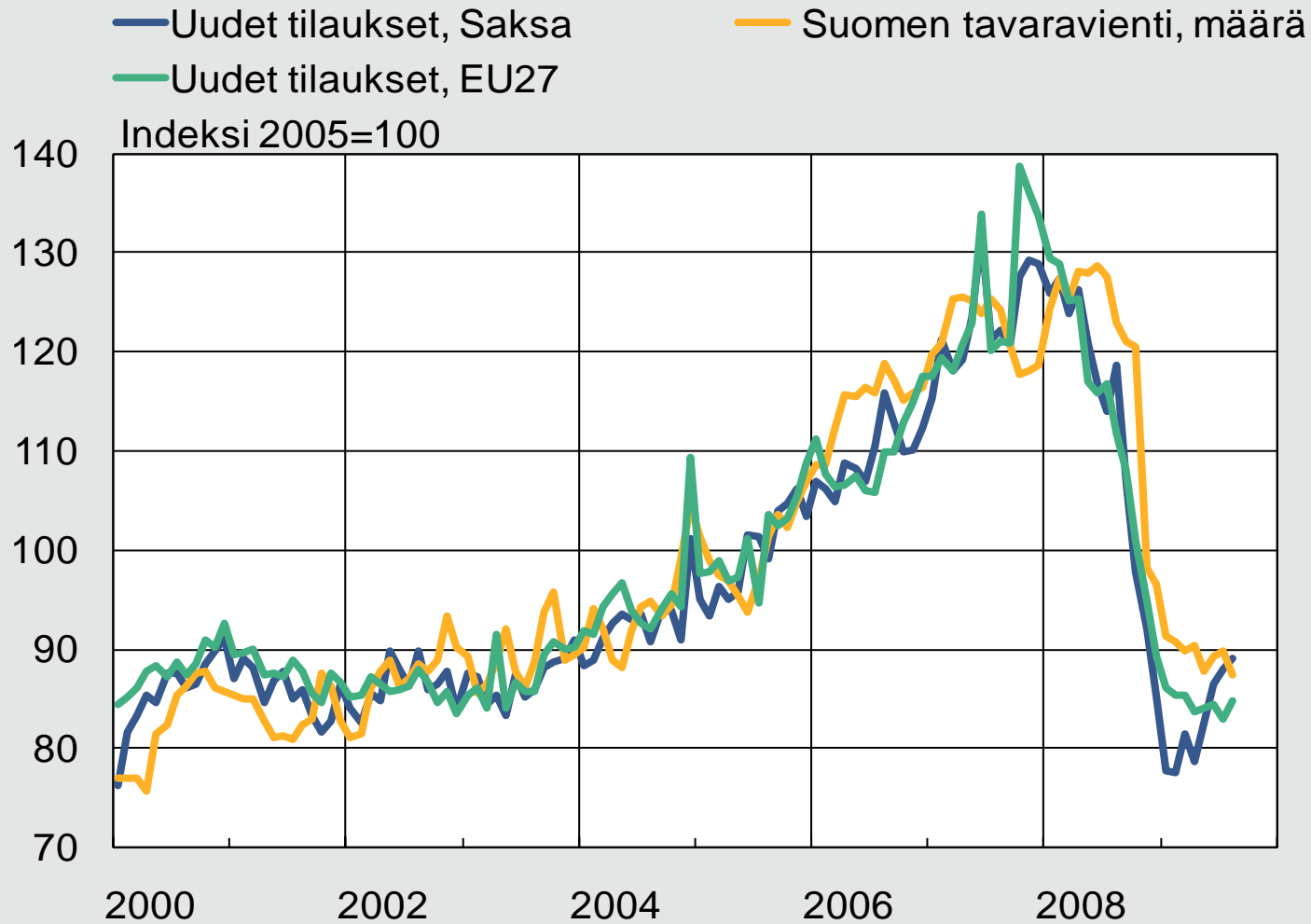


Lähde: Eurostat

# Suomen taloudesta



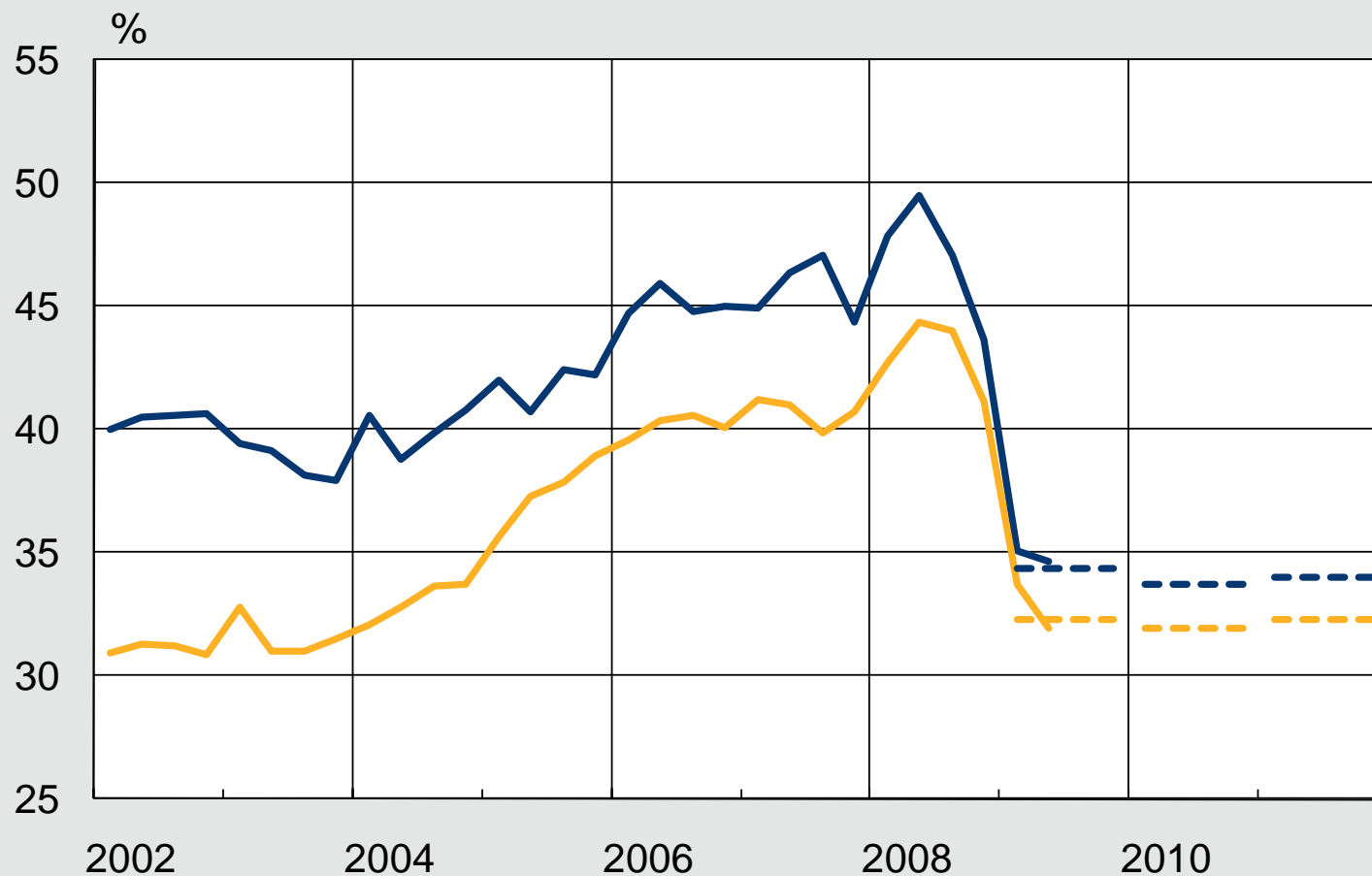
# Suomen viennille kovia kolhuja maailmantalouden taantumassa



Lähteet: Eurostat ja Tulli.

# Suomen vienti ja tuonti suhteessa bruttokansantuotteeseen

— Vienti — Tuonti

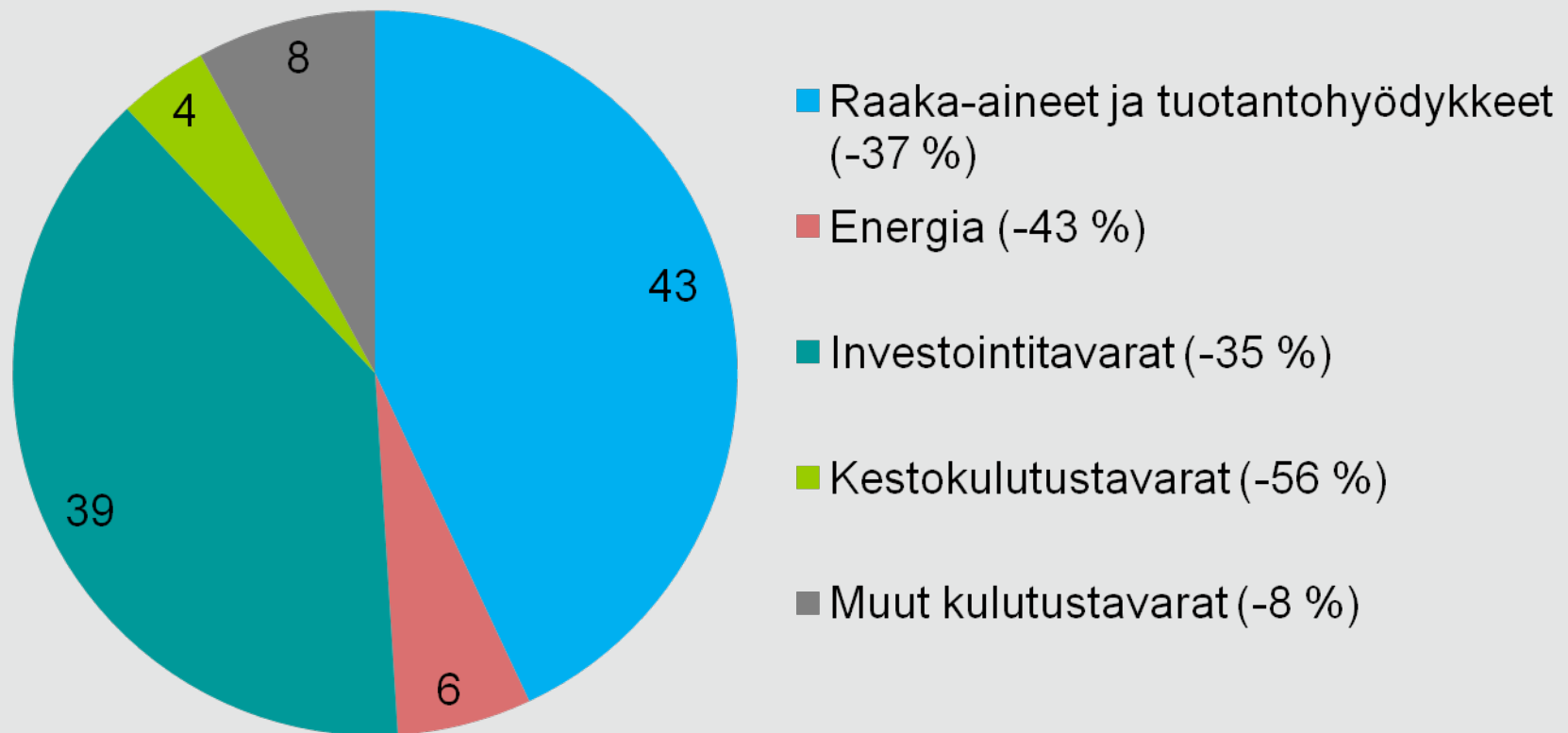


Tavarat ja palvelut.

Lähteet: Tilastokeskus ja Suomen Pankki.

# Investointitavarat, tuotantohyödykkeet ja raaka-aineet ovat yli 80 % tavaraviennistämme

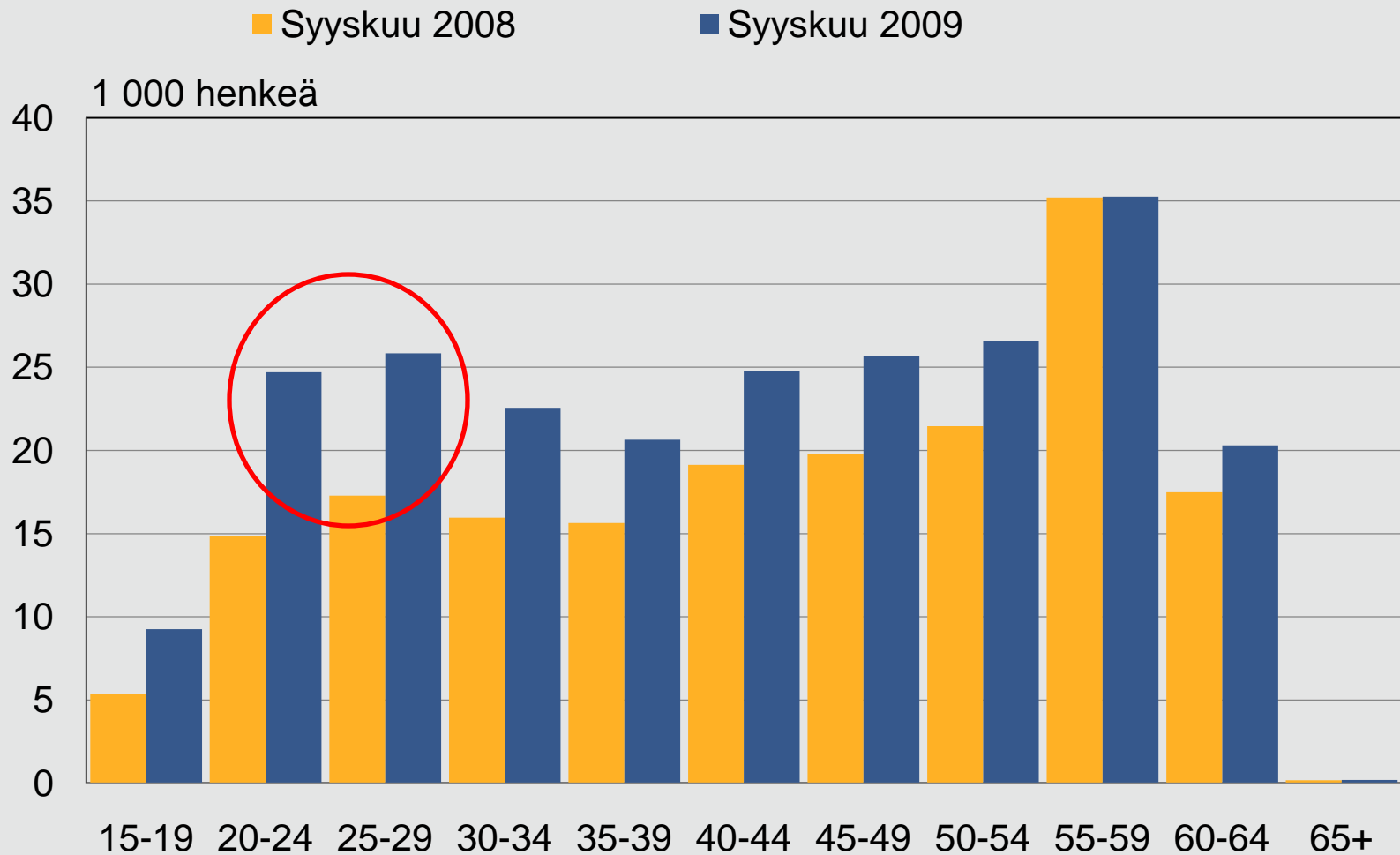
## Tammi-kesäkuu 2009, %



Lähde: Tulli

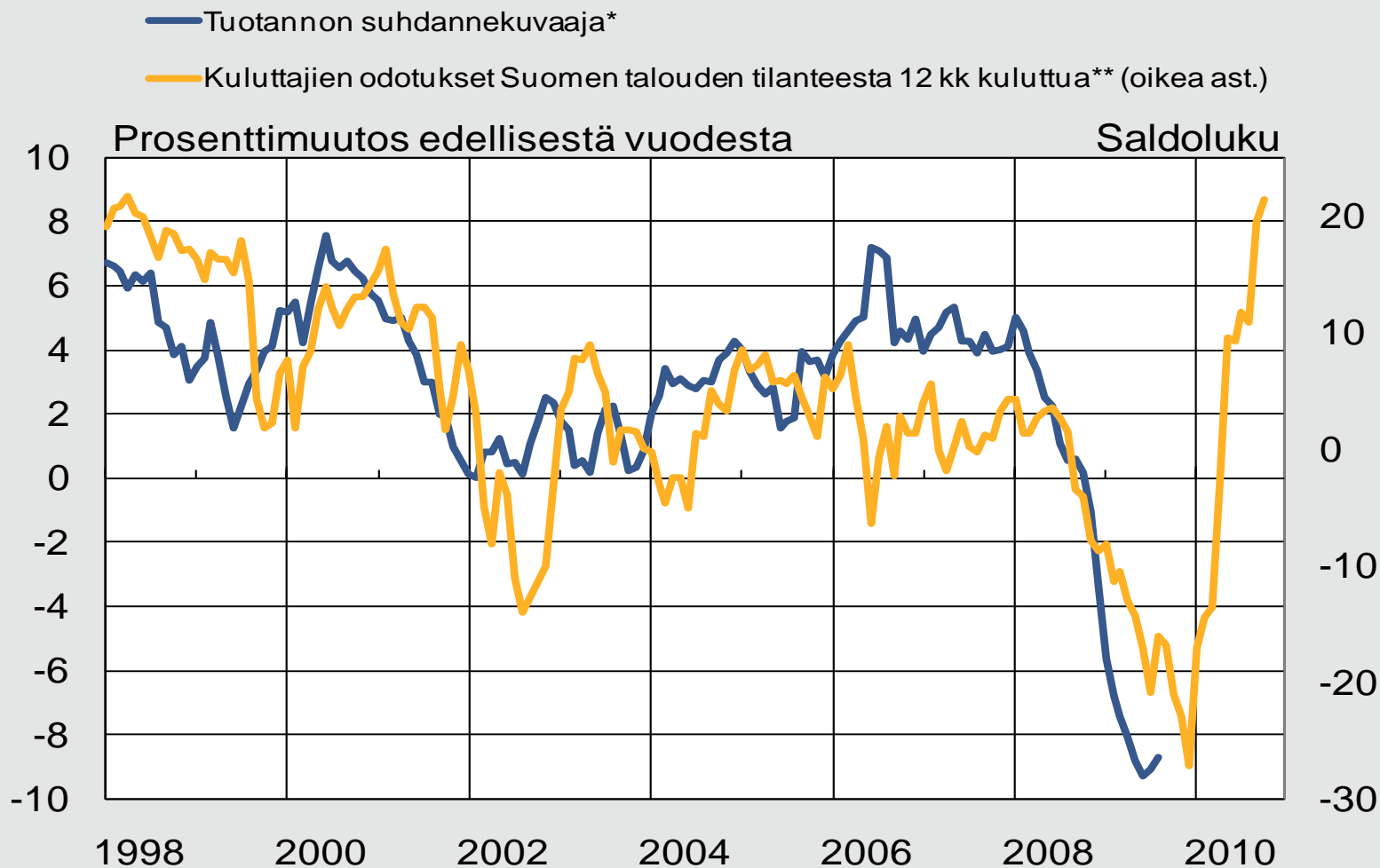
*Suluissa viennin muutos vuoden takaa.*

# Nuorten työttömyys kasvanut voimakkaasti



Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö.

# Kuluttajien odotukset taloudesta nousseet voimakkaasti

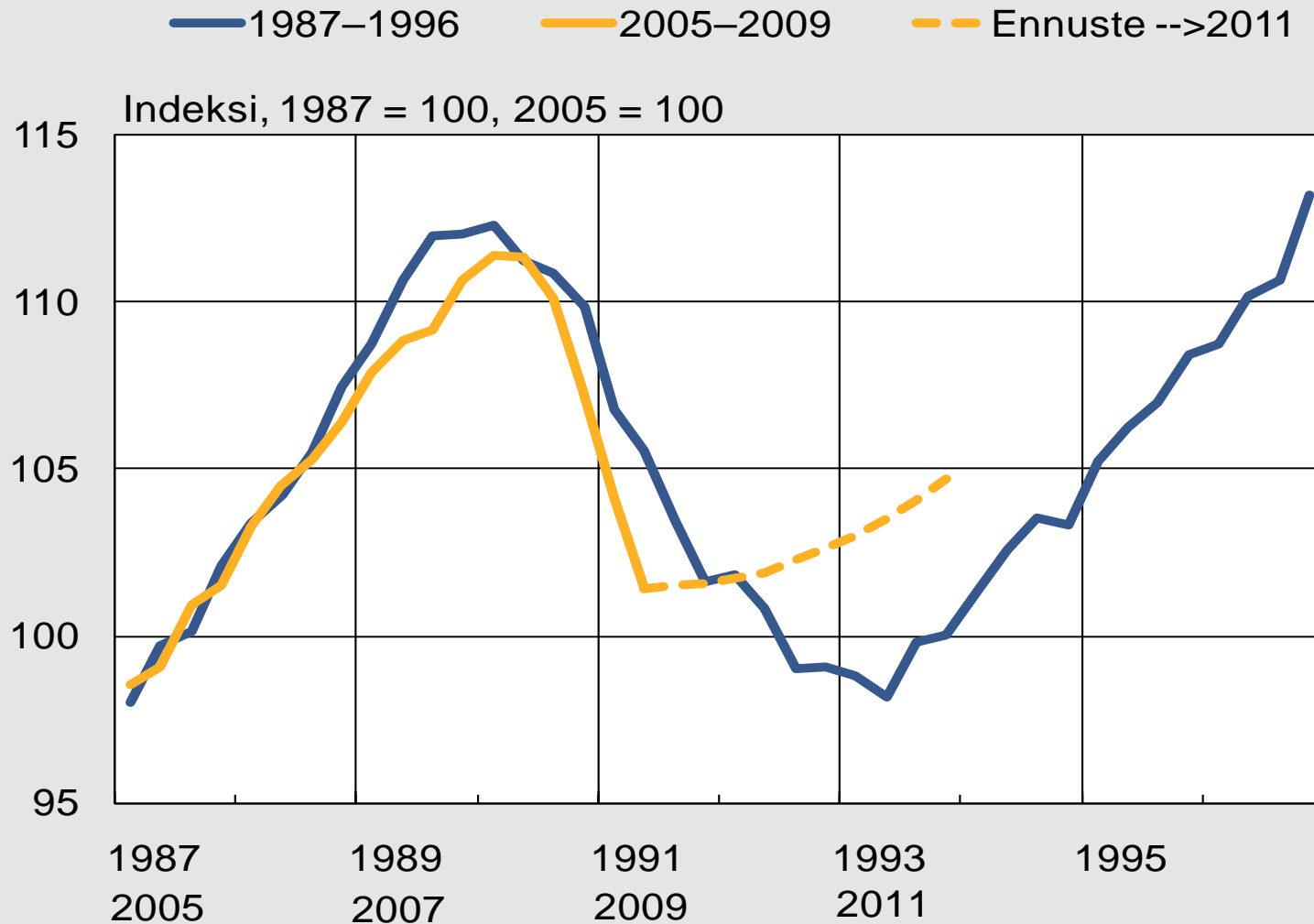


\*Kolmen kuukauden liukuva keskiarvo.

\*\*Saldoluku siirretty vuodella eteenpäin.

Lähde: Tilastokeskus.

# Suomen BKT:n kehitys verrattavissa 90-luvun alun lamaan - käänne tapahtumassa aiemmin



Lähteet: Suomen Pankki ja Tilastokeskus.

Kiitos.